

más-más világban éltek. Egy tiszta jellem nem férhet meg, nem is érezheti jól magát a szabad-
elví pártban, melynek zömét a vagyoniilag, er-
kölcseileg és politikailag aláásott, megromlott kö-
zéposztály juttatta mandátumhoz olykép, hogy
választási visszaélésekkel és közigazgatási erő-
szakoskodással, biráskodási törvényteleniségekkel
megrontotta, lenyűgözte, megfélemlítette a népet.

Változtat-e Apponyi bennléte a szabadelví
párton? Nem bir, nem is fog változtatni. Változ-
tat-e Apponyi a kormányzasi rendszeren? Nem,
mert nem tagja a kormánynak. Változtathat-e a
kiegyezésben? Nem, mert ott Széll végez Koer-
berrel és a miben megegyeznek, azt megszavazza
a kormánypárt. Változtat-e a haditerheken? Nem,
mert neki nincs hatása a hadügyminiszterre, sem
Fejérváryra, sem a delegációra. Még annyit sem
ér el mostani szereplésével, mint a mennyit el
tudott érne szimpla képviselő korában, mert akkor
fölszóalhatott, a mikor akart és sokszor fölnyit-
hatta a közvélemény szemeit.

Apponyi ott a kormánypárton nem tehet
semmit. Mióta az ellenzékét odahagyta, azóta
nincs is a magyar parlamentnek számbavehető
ellenzéke. A néppártban sok a buzgóság, de
számban csekélyke és azt a pár emberét, a melyik
ott méltán foglal helyet, megint nyűgben tartja
más pár kerékkötő, a ki nem akar komolyabb
ellenzékiséget kifejteni. Az Ugron-féle független-
ségiek tuczatnyi pártja mit birna a tulnyomó
többséggel szemben? A Kossuth-féle balpártról
pedig régen tudjuk, hogy titkos csatlósa a kor-
mánypártnak, holmi személyes előnyök fejében.
Nincs tehát a magyar parlamentnek számba-
vehető ellenzéke.

Pedig mikor a kormány a kiegyezést köti,
akkor nagyon elkélne a valamirevaló ellenzék,
különben megnyuznak minket anyagilag. Mikor
pedig majd meg léssen kötve már a kiegyezés,
akkor rá kerül majd a sor a régen lappangó
«katholikus egyházi kérdések»-re, akkor majd
megrabolnak minket lelki kincseinkben. Azért jó
volna, ha már most meg volna, de még inkább
jó volna, ha majd akkor meg lesz a «magyar
középpárt» vagyis az együvé tömörült katolikus
magyarok pártja, melyben senki sem fogja a maga
érdekét a nemzet nyakába lánczolni, hanem
mindenkor a haza, az Egyház, a nép javáért fog
sorompóba szállani.

Apponyi Albert mikor Jászberényben elmon-
dotta programbeszédét, mielőtt ebédhez ült
volna — vasárnap lévén — szentmisét ment
hallgatni. Nem pusztán ebből, de egyébként is
tudjuk, hogy Apponyi egyike a hivebb katoliku-
soknak. Sokkal jobb helyén volna ő a «magyar
középpárt» katolikus színezetű kebelében, mint
van most a kormánypárton. Ha képviselőházi

elnök nem is volna, de lenne megint a magyar
politikai világ egyik vezéralakja, a kire bátran
hivatkozhatnék bárki, ha az igazságért kell szót
emelni.

Kedves polgártársaim! Életbe kell hívni azt
a magyar középpártot. Hogy hely legyen, hová
besorakozhatnak azok a katolikus politikusok
is, a kik más-más politikai fölfogások daczára is
megegyeznek abban, hogy a haza mindenek
fölött való és hogy hazánk csak katolikus elvek
szerint kormányozva boldogulhat.

Ilyennek ösmerem én Apponyit és még sok
más derék politikust, a kik most kénytelenek még
a kormánypártban is meghuzódni, mert nincs
hely, hová fejüket megnyugodva lehajthassák.

Meg kell lennie előbb-utóbb a magyar közép-
pártnak! Fogjunk hamar a megalakításához, míg
ránk nem szakad a késő bánat oka. (B.)



A Szent Sziv napja.

Szonett jun. 6-dikára.

Forrón lövel a nyári nap sugára
S érlel gyümölcsöt szőlőlomb között,
Mely kék-, arany- s vérszinbe öltözött
S bent mézet önt a nedv-zamatnak árja.

Szent Sziv! Te vagy e nap, mely áldva jára;
De bár a földre hó fényt küldözött,
Sugára büfelfhőkbe ütközött:
S erény gyümölcsöt csak hiába vára!

Ily mostoha szivemnek is avarja...
Földulta bűn és indulat viharja
S szőlő helyett neked tövist hozott!

De őt azért te meg nem átkozod...
Küldj egy sugárt és bő gyümölcs takarja:
A rut tövis — gerezdé változott!

Rosty Kálmán S. J.

Hajsza a szövetkezetek ellen.

Tudják-e szives olvasóink, hogy tulajdonképen mi is
az a szövetkezet?

No hát vegye tudomásul az Aradon egybesereglett
kereskedők szónoklataiból, hogy az egy istentelen intéz-
mény, mely

fanatizálja a népet,
terjeszti az alkoholizmust,
aláássa a felekezeti békeséget,
korrupciót teremt a köztisztviselők között,
veszedelme a kereskedelemnek, mely
a közjónak csak árt, mert
drága portékát árul és
előbb-utóbb mindenesetre megbukik.

Ezeket a vádpontokat olvasták rá a fogyasztási szövetkezetekre, Aradon, Pünkösöd szép ünnepén, a Szentlélek megnyilatkozásának napján. Ott voltak a gyűlésen Tedeschi Viktor elnöke alatt: dr. Grossmann Jakab, Fekete Jakab, Stauber József, Wallfisch Ármán, Pless Herman, Glück Dezső, Pick Ernő, Singer Sándor, Sándor Pál, Deutsch Ignác, Weinberger Ferencz, Róth Lajos, Funkelstein József, Goldschmidt József, Sonn Adolf, Braun Zsigmond és József, Schwartz Zsigmond és még vagy négy-öt előkelőségnek nevét örökitette meg a hivatalos sajtó. Nekem elég ennyi is. Kereskedők mindmennyian, csak az egy: Sándor Pál mondá, hogy ő nem a kereskedelmet, hanem az országot képviseli. Ez így még szebb. Nem hallgathattam el azonban a följegyzésre méltatott többi résztvevők névsorát sem, habár ezek csak egyszerű kereskedők is, a kiknek egyelőre nem a haza baja fáj, hanem sértett érdekeik fájnak. Ez is elég ok a panaszra és a panaszt illő dolog meghallgatni. Nemesak meghallgatom, de tovább is adom a panaszok lényegét s idézem a szónokokat, kiknek kijelentései után tessék odaképzelnéni a tapsot, zugást és lelkesedést; a tenger moráját és a ragyogó csillagok irigységét.

Faragó Rezső titkár előadja, hogy mintegy 20—30 éven belül többféle alakban merült föl a fogyasztási szövetkezetek propagandája. Egyszer felekezeti köntösbe bujtatták, máskor egyesek nyereszkesedési vágya hozta létre, máskor gazdasági érdekek szállangjaival cizfrázta föl és *egyszer se történt meg, hogy a szövetkezeteket a községi szükség hozta volna létre. Sose derült ki róluk, hogy a közjónak használtak volna*, hanem csupán egyesek kovácsoltak belőlük maguknak tőkét. Mikor az egyik megbukott, akkor a másik próbál szerencsét. Reális alapjuk nincs, mert nem alkotnak, hanem rombolnak. Eredményeket a szövetkezet az által ért el, hogy a népet fanatizálja. De fölmerül a kérdés, hogyha ezek a szövetkezetek magukban hordják a romlás csiráit, akkor miért kel nekünk ellenük egyesülni. Megfelel rá: mert addig is ártanak, míg végleg letörnek. Megdöbentető eseteket sorol föl ezután, melyek szerint szövetkezetek vezetésében községi bírák és jegyzők is résztvesznek.

Temmler Lajos javasolja, hogy a szövetkezet piaci napon ne árulhasson és hetenkint csak 1—2 napra legyen nyitva. (Helyeslés.)

Czukkermann Izidor panaszolván a szövetkezet drágaságát, javasolja, hogy a kormány tiltsa meg, hogy *előjárósági tagok ne lehessenek a szövetkezetek részvényesei.*

Steiner Miksa panaszolja, hogy az egész szövetkezet az agrárpolitikának a következménye, mely a kereskedők megrontását célozza. Javasolja, hogy *földet osszának ki a nép között; parcellázzák föl a földeket, de ne üssék a zsidókat, a kik vannak olyan jó hazafiak, mint a «Hangya» bármelyik igazgatója.* (Éljenezés és taps.)

Ocsényi Zoltán kijelenti, hogy a kereskedők mozgalmá nem riad vissza még az erőszakoskodástól sem.

Lépjünk föl akár erőszakoskodással és az eredmény nem fog elmaradni.

Sándor Pál: Ugy tudja, hogy a kereskedelemre nézve nagy veszély a szövetkezetek szaporodása. Hogy a szövetkezeti harez nem volt erősebb, mint a milyen tényleg volt, az csakis a mi hibánk. Indolens volt a kereskedelem s e körülmények közt teremtek meg a szövetkezetek az egész országban. Előttünk látunk egy hatalmas mozgalmat. Látjuk, hogy egynéhány ember mit tudott teremteni, a kiknek emberei bizonyos vidékeken a kereskedők ellen izgatnak. Azt mondják a kereskedők szemébe: adják olcsóbban az árut, mint eddig, ne uzsorázzák a népet. Minő téves fölfogás ez a mai kereskedelmi nagy versenyben. Vajjon az agráriusok szemében az nem uzsora, ha négy béres családot dugnak egy szobába, nem uzsora, ha a legrosszabb ételt adják nekik, hanem uzsora náluk az, ha valaki másképpen keresi kenyerét, nem pedig a föld által. *Éppen az a baj hogy a föld nincs is a nép kezében, szegénységét az okozza, hogy éppen a földet nem ő bírja és ez oka annak, hogy a nép kivándorol és nem a közvetítő kereskedelem.* Ma a szövetkezetek úgy tesznek a kereskedőkkel szemben, mint I. Napoleon csinált az osztrákokkal, nem ment nekik egyszerre, hanem seregüknek minden egyes részét külön támadta meg és széjjel verte 30.000 emberével a 70.000-nyi osztrák sereget. Éppen azért e közönnnyel szakítani kell. Tömörülni kell és csak ezen az alapon lehet a *fogyasztási szövetkezet törvénytelenégeit* egész Magyarország elé egyszerűen föltárni. Én meg vagyok győződve, hogy az ország nem fogja eltűrni a törvénytelenégeket, hogy ezzel a hivatalos erőszakkal előidézett mozgalommal, mely azt akarja, hogy a közvetítő kereskedelem tönkretétessék, nem ért egyet és szerencsétlenségnek tekintené, ha ez megtörténnék. Azt is hallom hangoztatni, hogy kereskedők nem mernek ez értekezletre is eljönni, mert félnek, hogy visszatorlás történik. Itt van a hiba. Reszkirozzuk azt, hogy igen is zaklatni fognak bennünket, de csakis így érhetjük el e mozgalmat végeztéljét.

Határozati javaslat. Elhatározta pedig az értekezlet hogy

1. föliratot intéz a kereskedelmi miniszterhez oly intézkedés érdekében, hogy a fogyasztási szövetkezetek üzleteiket csakis tagjaikra terjeszthessék ki, csak azoknak adhassanak el árukat;

2. megkeresi a belügyminisztert az iránt, miszerint rendelettel meghagyassék, hogy a *közigazgatási tisztviselők, a községi jegyzők, valamint a községi előjáróságok tagjai a fogyasztási szövetkezeteknek se alapításában, se vezetésében ne vehessenek részt.*

A határozat tehát meghozatott és elfogadtatott; most már a kormány dolga, hogy az aradi határozat hurokját rá vesse a fogyasztási szövetkezetek nyakára s agyonfojtsa azokat. Mert a kormány a közérdek öre, a szövetkezeteket pedig a közérdek ellenségeinek vallák. Ennél fogva üldözni kell ezeket, mert a veszedelem immár tulong-tul nagy. Szövetkezet létesül itt is, ott is. Nem ért az üzlethez egyik sem s elpusztulni az ebadtája még sem akar. Sőt mi történik?

A magyar közélet védelme alá fogadja a szövetkezeteket. Akadnak gonosztevők, kik a köztisztviselői állás nimbusát nem restellik bepiszkolni azzal, hogy ingyen és önzetlenül fáradoznak a szövetkezetek fölvirágoztatásán. S ez annál nagyobb veszedelem, mert a szövetkezetek lelkiismeretlen üzletet folytatnak. Portékájuk hitvány és drága. — Mérlegük hibás, krétájuk duplán fog. A hitel-

ért uzsorakamatot számitanak. Szörnyű nyereszkesedést folytatnak a saját zsebük javára. S a fanatizált, ostoba nép mégis oda megy. Baj! Az anyagi érdekeinek védelmében fáradozó falusi szatócsoktól elfordul s merészel megelégedett lenni a szövetkezet hitvány portékájával, hamis mérlegével és dupla krétájával. Nagy baj! És merészli ráadásul kerülni a koresmai tobzódásokat, takarékoskodni, számitásokat tenni és gyarapodni. Ez a legnagyobb baj! Tetőzi mindezt, hogy a néperdeket szíven viselő közvetítő kereskedelemnek a buta parasztot kijózanítani nem sikerül. Ez a veszedelem!

Mit szólunk most már ahhoz, hogy a társadalomnak ez a gonoszsága az államhatalom támogatását is élvezni nemcsak nálunk, hanem ugyszólván világszerte!? Megdöbbenve gondolok Angliára, Németországra, Dániára, a hol a szövetkezeti eszme csodás erőt és produktív képességet önt a hatalmas és virágzó intézmények egész országokat átszövő hálózatába, a hol a szövetkezeteket a hitel, az értékesítés, a fogyasztás és a népjólét igazi tápláló szerveivé váltak és a hol ezek mellett a közvetítő kereskedelem is megtalálta a maga működési terét, sőt megtalálta még nemzeti föladatait is.

Megdöbbenve gondolok a magyar kormány esztelenségére, mely nem okulva a külföld visszariasztó példáján maga is törvénnyel, tettel vagy biztatással támogatja a szövetkezeteket, mint a melegágyakból kiültetett s féltett palántákat, a helyett, hogy azoknak nyakát egyszerűen kitekerte volna. Valóban agyonütni való eszme, hogy a trösztök és kartelek nagyszerű szervezeteivel nem érjük be, de a fogyasztók leggyengébbjeit is védő szervezetekbe akarjuk terelni. Hogy a szabadverseny fönséges fosztogatósaival szemben az ostoba paraszt is védje magát: ez csakugyan elviselhetlen gondolat!

Igaza van az aradi értekezletnek, ha nyugtalankodik. A milyen furesa csillagzat alatt élünk, még megeshetik az, hogy a társadalom jobbjaiban élő alkotási vágy igazában a szövetkezeti térre veti magát, a buta parasztot annyira fanatizálni találja, hogy az csakugyan talpára áll, megered az önségély forrása és megindul az igazi gazdasági fölszabadulás, melynek a szövetkezeti boltok még csak halvány előhírnökei. Az értekezlet nyugtalanságának okát jól megértem.

Csupán azt nem értem, hogy az aradi kereskedők hogyan küldhettek ugyanazon kormánynak, mely a szövetkezeteket eddig nagyban pártolta, egy üdvözlő sürgönyt, melyben *bizalmukat* fejezik ki az ugyanazon kormány iránt? És vajjon a kormány megköszöni-e azt e bizalmat?
(B. B.)

POLITIKAI VILÁG.

Krónika a hétről.

Engedmények az ellenzéknek.

A szabadelvű-párt egy részében nagy az elégtelenség és forrongás. A békétlenkedők rossz néven veszik Széll Kálmántól, hogy folyton engedményeket tesz az

ellenzéknek, majdnem mindig az ő kívánságait teljesíti, úgy hogy manap tényleg nem a szabadelvű-párt uralkodik, hanem az ellenzék. Ezzel szemben a «Magyar Nemzet» czimű ujság — mely Széll Kálmánnak a félig hivatalos lapja — szemébe vágja a forrongó liberálisoknak, hogy ezek az engedmények jogosultak, hasznosak, sőt szükségesek is; azt is megmondja nekik, hogy azon kicsinyes taktikájuk, mely szerint a kormányelnököt folyton azzal gyanúsítgatják, hogy ő az ellenzékkel paktál, csak arra jó, hogy a miniszterelnök helyzetét az osztrákokkal szemben súlyosbitsa.

Hát, hogy a liberális többség mikép fér meg az ő vezérével, ahhoz nekünk kevés közünk. Tudjuk nagyon jól, hogy varju varjunak nem ássa ki szemét. Azonban azt is tudjuk, még pedig tapasztalatból, hogy valahányszor a kormány-párt áskálódik *nyiltan* (mert, ha alattomban teszi, az mást jelent) a kormány ellen, meg aztán valahányszor a kormány megleczkérteti *nyiltan* az ő pártját: akkor mindig vagy a kormány akarta, vagy a fondorkodók akarták megcsalni, megkurtítani az országot!

Tehát figyeljünk minden körömrre, hogy idejekorán koppinthatunk rá, ha alkotmányunkba, jogainkba, érdekeinkbe, vagyonunkba próbál markolászni.

A házszabályok módosítása.

Az ez évi költségvetés nagyon hosszúra nyulott tárgyalása azt a meggyőződést érlette meg, hogy okvetlen módját kell találni annak, miszerint a költségvetés ne foglaljon le az esztendőből annyi időt, hogy miatta más fontos kérdések tárgyalását el kelljen halasztani. Erre vonatkozólag több terv merült föl. Például, hogy a költségvetés általános vitáját egyszerűen elhagyják és mindjárt a részletekbe fognak. Másik terv, hogy a költségvetést délelőtt és délután is tárgyalják, az egyéb kérdésekre pedig esti üléseket tartsanak, úgy hogy a képviselők reggeltől estig folyton dolgozzanak. Mindezen tervek megbeszélésére gróf Apponyi Albert elnök még a nyári szünet előtt tanácskozásra hívja egybe a képviselőket.

Széll Kálmán fordulása.

Nem a liberális érzés fordult benne keresztény érzésre (ne féljetez zsidók és szabadkőművesek!), hanem Széll Kálmán fordulása abban áll, hogy neki ment önmagának.

Ki beszél a magyar országgyűlésen leggyakrabban?
Széll Kálmán.

Ki beszél leghosszabban?
Széll Kálmán.

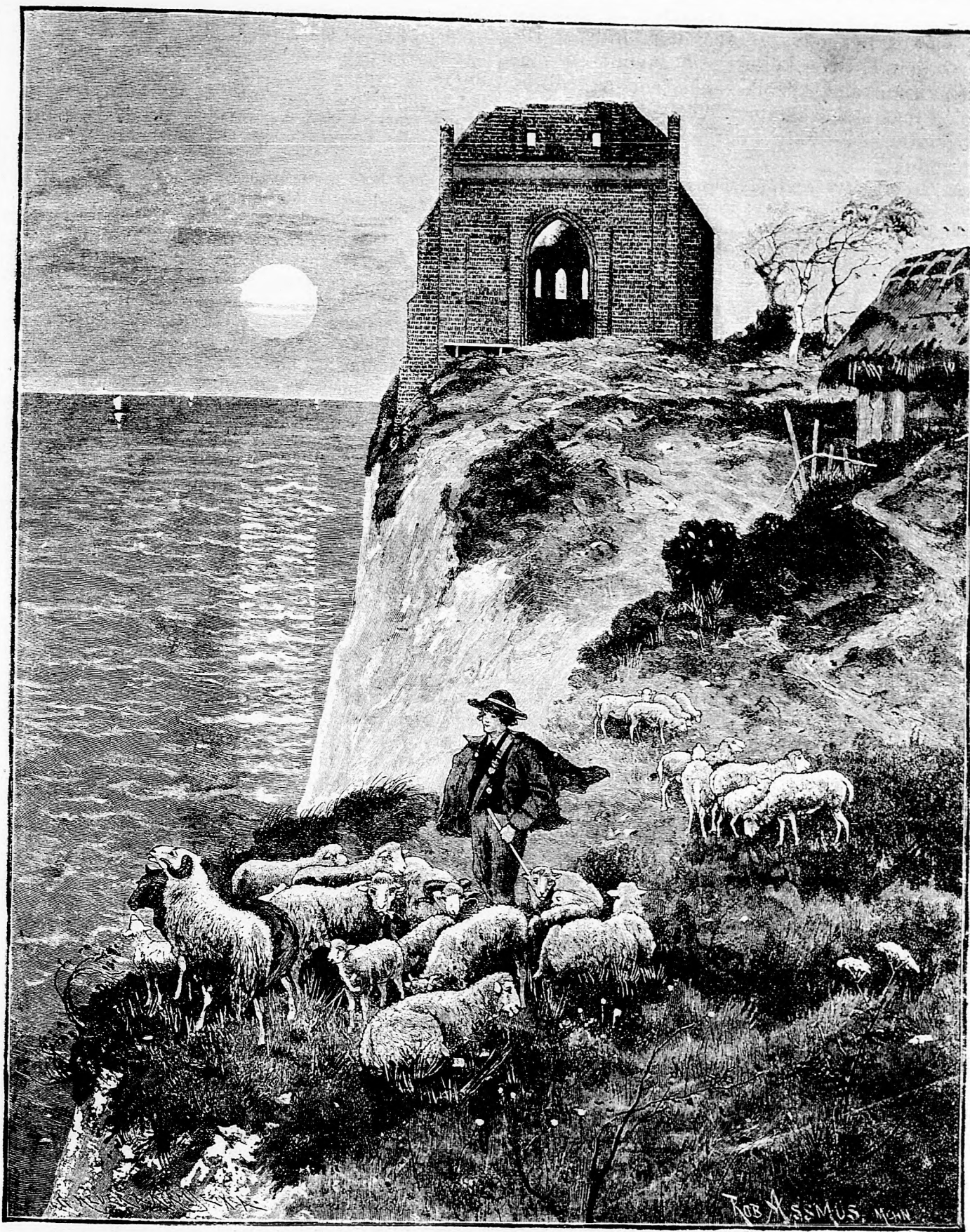
S ime ugyanez a Széll Kálmán most kijelenti, hogy türhételien az a hosszúság, mely a költségvetés vitatásánál itt nálunk divatozik. Ő javaslatot fog őszre beterjeszteni, mely szerint a költségvetési vitát hosszúra nyújtani tilos lesz. Hát nem érdekes ez, mikor ilyen ember maga alatt vágja a fát?! Hisz ez nyilt beismerése annak, hogy szájhösködéssel nem lehet előbbre vinni az országot — inkább tenni kell. Ezt várjuk mi már három esztendő óta Széll Kálmántól, mert szó-beszédet annyit hallottunk már, hogy ha az mind összesűrűsödne, nem is szél, de vihar támadna belőle; de mikor az éppen a baj, hogy mindez a sok szó szétterül, szétfolyik és így minden hajtóerejét elveszti. Bizony, jó lesz rátérni a tettek mezejére.

★

A király az új ágyukról. A királynál hétfőn delegáczióális ebéd volt, mely után ő felsége cerclét tartott; ez alkalommal szóba került az új ágyuk kérdése is Miklós Ödöntől azt kérdezte a király, nem tartja-e föltűnő hosszúnak a dele-

gánczió ez idei tárgyalásait és ennek oka felől tudakozódott.

megoldása immár föltétlenül szükséges; hiszen négy évig vártunk vele, de tovább már nem vár-



A hegyek közt.

— Nehéz kérdésekről van szó — válaszolta Miklósi Ödön. — Itt van mindjárt az ágyukérdés.

— Igen — mondá a király — de ennek

hatunk, mert kis államok is behozták már ezeket az ágyukat.

Miklós Ödön erre megjegyezte, hogy az ágyuk

szerdai bemutatása bizonyára meg fogja hozni a kívánatos megnyugtatót.

— Én már láttam a próbákat és teljesen meg vagyok nyugodva — szólott a király. — Hiszen örömmel ilyen költsékezést, különösen mai nehéz viszonyaink között, senki sem tesz, de ez a dolog már elodázhatatlan. Végül azt a reményét fejezte ki a király, hogy a dolog simán fog elintéződni.

A zirczi pótválasztás. Május 12-én három jelölt küzdött a kerület bizalmáért: Udvary Ferencz néppárti, Hunkár Dénes kormánypárti és Eles Henrik függetlenségi párti. Azonban egyik sem nyerte el az általános többséget, hanem Udvary és Hunkár közt pótválasztást kellett tartani, melyre e hét keddjén került a sor. A hangulat képzelhetően izgatott volt 27-ikének napján. A jelöltek támogatására több képviselő is le utazott a kerületbe. A rend föntartására két század huszár ügyelt, továbbá ötven esendőr volt kivezényelve, de a választás rendben folyt le. Mint már a minap leírtuk, a szabadelvű és a függetlenségi párt paktumot kötött a néppárt ellen. A választás eredménye még délután félőtkor is kétes volt, pedig hat órára már kitűzték a zárórát. A szavazatok aránya félóránként ingadozott, míg végre hat órakor összeszámolták a beadott szavazatokat. Abból aztán kihirdették, hogy Udvary Ferencz kapott 887 szavazatot, Hunkár Dénes csak 855-öt, tehát 32 szavazattal győzött Udvary. A néppárt lelkesedése óriási volt a diadal fölött, mert ők maguk sem mertek bizni győzelmükben, mint-hogy a multi választáskor Udvarynak csak 772 szavazatot jutott.

Uj választások. A *pécsvárad*i kerületben a küzdelem nagyon heves lesz június 3-án. Az eredmény bizonytalan. Vedellának néppártja, meg Egry dr. függetlenséginek a pártja egyformán gyürközik, de erős a pártja Kerner Adám kéméni földes gazdának is, kit a kerület sváb parasztsága támogat. A *csaczi* kerület egyhangulag Láng Lajos dr. kereskedelmi minisztert választotta meg újra képviselőjének e hét szerdáján. A néppártiak azért nem állítottak jelöltet, mert nem akarták a népet közigazgatási zaklatásoknak és bünhödtetéseknek kiténi, a mire ugyanis a m. t. nyitramegyei tisztviselők fenemód hajlandók. A *margittai* kerület képviselőjét, Örley Kálmánt, nem ijesztette meg annyira a Kuria, hogy újra föl ne lépjen. — A tápéi kerület is szívesen ragaszkodik az ő Enyedy Lukácsához, kinek mandátumát tudvalevőleg azért semmisítette meg a Kuria, mert lakomáztatott. A tápéi szabadelvűek megint fölléptették Enyedy Lukácsot, mert a tápéi szabadelvűek szeretik a lakomákat!

Országgyűlés.

Kétnapos ülést tartott e héten a *főrendek háza*, hogy letárgyalhassa a bosnyák vasutakról szóló javaslatot és az 1902-ik év költségvetését. Két nap alatt el is végezte mindazt, a mihez a képviselők házában negyedfél hónapnyi szorgalmi idő kellett.

Kedden, 1902 május 27-én

Azzal kezdődött az ülés, hogy a főrendek is kifejezték részvétüket a francziák iránt azon csapás fölött, mely őket Martinipue szigetének pusztulásában sújtotta.

Azután elfogadták a bosnyák vasutakról szóló javaslatot, noha akadt fölszólalás a keskeny vágányok miatt.

Akkor foghattak csak a költségvetés tárgyalásához. Az első fölszólaló *Császka* György kalocsai érsek volt, a ki tiltakozott az ellen, hogy a magyar tudományos egye-

tem javára tett vallásos alapítványokat az állami költségvetésben szerepeltessék. Erre Wlassics Gyula miniszter azt válaszolta, hogy az egyetem az 1848-iki (elhibázott) törvények alapján állami intézmény, tehát annak vagyona is állami kezelés alá tartozik.

Hosszabb beszédet mondott *Ambrózy* István báró. Rovar- és gyomirtásra vonatkozó intézkedéseket sürgett a földmívelési miniszternél és általában praktikusabb kormányzást követel. A parasztbirtokok szétaprózásának megakadályozására *parasztmajorátusok alakítását* javasolja.

Szabó Jenő a kiegyezésről szólott. Panaszolja, hogy nincs egyenlőség a két állam szövetségének. Minden, a mi közgazdasági előnyököt biztosít, csak Bécsnek jut, Budapest csak mostohagyermek. Minden vasut, gőzhajó, még ha magyar pénzen él is, csak Ausztriát szolgálja. Pedig tartós kiegyezést csak a közgazdasági érdekek kölcsönös, méltányos kielégítésétől várhatunk.

Utolsó szónok Laszkáry Gyula volt; kimutatta, hogy egyetlen foglalkozás sincs ugy megadóztatva, mint a földművesek és annyiféle adót fizet; hogy minden hold föld tiszta jövedelmének *86 százalékát* megemésztí az adó és a többi fizetni való. Igaz, hogy így az állam gazdagszik, de kérdés, hogy meddig bír a paraszt abból a neki maradt 14 százalékból megélni? A tömérdek adóvégrehajtás miatt pusztul el és vándorol ki a kisbirtokos. Le kell tehát szállítani a törzsadókat, hogy így lejjebb szálljanak a járulékadók is. Fontosnak tartja továbbá Laszkáry azt is, hogy a politikai jogokat mindig többen és többen gyakorolhassák, azért a cenzus lejjebb szállítását is sürgeti.

Szerdán, 1902 május 28-án.

Széchenyi Béla és *Cziráky* Béla grófok a Rábaszabályozásról szólottak és a Fertő lecsapolásáról, mely miatt óriási terhek hárulnak az érdekeltségre, anélkül, hogy valaha hasznát látnák. A kormány jóindulatát kéri e műhöz. A mire Darányi miniszter azt válaszolta, hogy a kormány eddig is sok áldozatot hozott e vidék érdekében és ezután se lesz szükmarku, csak hogy minél hamarébb befejeződjék a szabályozás munkája. A miniszter végül azt mondotta, hogy a nyáron maga is be fogja utazni a Hanságot.

Takács Menyhért jászói prépost a közoktatásügyről szólott. Az állam ne foglalja el, ne államosítsa a meglévő községi és felekezeti iskolákat, hanem inkább állítson ott iskolát, a hol nincsen; ez által fejleszti a közoktatást. Panaszodik, hogy a tanulókat mindenütt egyformán tülterhelik. Ezen jobb könyvekkel kellene segíteni. Végül arra kérte a kormányt, hogy a tanítással foglalkozó szerzetesrendeknek adjon állami segélyeket, mert a mai kor már olyan magas követelményekkel lép föl az iskolákkal szemben, hogy azt az ingyentanító szerzetesek nem győzik kielégíteni a maguk csekély vagyónából.

Zichy Nándor gróf az állami iskolákba jobb és vallásosabb erkölcsi nevelést sürget; hibáztatja a kormány politikáját, melyet a nemzetiségekkel szemben követ. A tudomány-egyetemről azt vitatja, hogy az bizony nem állami intézet, hanem a katolikusok külön vagyona, büszkesége.

Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter erre azt felelte, hogy az állami iskolákban jobb a vallásoktatás, mint a felekezetiekben. (Csakhogy *Zichy* Nándor gróf nem vallásoktatásról szólott, hanem vallás-erkölcsi nevelésről, ez pedig egészen más dolog, miniszter ur!) Továbbá kijelentette *Wlassics*, hogy a jászói prépost beszédével egyetért és végül megígérte, hogy Kassa jogi akadémiaját fölvirágoztatni segíti.

Következett Széll Kálmán beszéde a *kiegyezésről*, melynek gazdasági részéről hosszabb fejtegetéssel szolgált, de politikai vonatkozása kijelentéseket nem tett. Beszédjében aztán Zichy Nándor ellen fordult, a kinek megtiltotta, hogy a magyar katolikusok összességének nevében szóljon, mert távolról sem áll minden magyar katolikus a Zichy Nándor háta mögött. Ő nem sérti a katolikusok jogait, de szívesen látna egy országos katolikus szervezetet a politikában, csak ne olyan férfiak vigyék benne a hangadó szerepet, mint Zichy Nándor, kinek politikai szereplését szerencsétlenségnek tartja az országban.

A főrendek a költségvetést általában elfogadták.

Pénteken, 1902 május hó 30-án.

A képviselőház rövid formális ülést tartott a szüneti hétben. Ez alkalommal bemutatták a főrendiház jelentését, hogy ő elfogadta az 1902-diki költségvetést. — Ez alapon a költségvetést még május elmulása előtt szentesítheti ő felsége, úgy, hogy júniusra már folyósítani lehet az ujonnan megszavazott milliókat. Készülj magyarom! Izzadni fogsz, a végrehajtók már kezdik fölgűrni kabátjuk ujját. Érdekes az is, hogy a képviselőház csak pénteken végez a költségvetéssel, a királynak pedig szombaton okvetlen szentesítenie kell azt. Vajjon ennyi idő elegendő-e arra, hogy az uralkodó fogalmat alkothasson magának a magyar állam háztartásáról és népeinek vagyoni szenvedéseiről? Avagy tilos a királynak a költségvetésbe bepillantania és csak csukott szemmel szabad azt aláírnia? Ugyan mit kell a király előtt olyan nagyon titkolnia a kormánynak?

A hegyek közt.

Régi vár a bérczetőn... Pásztorifju néma, bus,
Hol lakója s éke? Ajkán egy sóhaj kél:
Romfalán még ott lebeg «Elpusztult minden, mi volt,
Mult idők emléke. S elpusztul, mi most él...»

Lent, a zöld hegy oldalán Nem! Ne csüggedj ifju sziv,
Békés nyáj körébe' Nincs halál, enyészet,
Pásztorifju elmereng Csak a multak árnya ejt
Messzeség ködébe... Bú ölébe téged.

Fönt a bérczen pusztulás... Fönt a bérczen pusztulás,
Lent vidámság, élet; Lent vidámság, élet...
Itt remények, szebb jövő, S a mi itt *lent* romba dől,
Ott a zord enyészet. Ott *fönt* ujra éled.

Károlyi Gyula.

Pali és Palkó.

A Magyar Néplap tárczája.

Sós Pali egy szeptemberi napon került a fővárosba. Mikor az Andrásy-ut egyik négyemeletes bérpalotája előtt megállott a kocsí, Pali bámulva nézett szét, szinte káprázott a szeme a sok fénytől és pompától. Az inas oldalba is lökte:

— Ne ácsorogj, fiu, erről le kell szoknod, nem vagy már parasztok közt.

A fiunak vérbe borult az arcza, de nem felelt semmit. Odahaza nagyon szívére kötötték az alázatosságot és engedelmességet. Azonfölül meg ezt a cifraruhájú embert valami szörnyű nagy urnak nézhette.

Mig fölfelé mentek a márványlépcsőn, nem is bámult tovább Pali. A szeme elhomályosodott, az ajka reszketett,

az otthon jutott eszébe, a kis piroscserepes tanya, a két körtefa, meg Jancsi, a kivel a nyáron birkózott. Aztán nem gondolt semmit, csak azt érezte, hogy a szívét valami kegyetlen kéz vasmarokkal fojtogatja.

Lám, Jancsi most is otthon játszik a körtefa árnyékában, mert nem kell urnak lennie, őt nem érte olyan nagy szerencse, mint Pali. Mert hát szerencse ez, annak kell lennie, az édes apja is annak mondta.

Pali ott járt a többi paraszt gyerekekkel a falusi iskolába s habár eleven eszü, gyors fölfogásu gyermek volt, sorsa mindenestre az lett volna, mint a többi falusi gyermeknek: az apja befogja paraszti munkára, lesz belőle szántóvető ember. — Valószínűleg értelmesebb és okosabb mint a többi, de ez mind nem tesz semmit, elkél az ész mindenütt, hasznát veszi az ember annak minden foglalkozásnál.

Egy szép napon azonban levél jött a faluba, nagy ur irta Somogyi Andor. Idevaló vér, de már régen elkerült innen s azóta méltóságos ur lett belőle. Mig az apja, anyja, ez a szép öreg paraszt emberpár élt, minden évben hazajött Somogyi Andor, de 15 éve elszakadt falujától s most levelet ír.

A levél a tanítónak volt czimezve és arról szólt, hogy ha van a faluban egy ügyes, értelmes tanulásra való 10—15 éves fiu, küldje föl hozzá Budapestre. Ő teljesen gondoskodik neveltetéséről, ellátásáról. Azt akarja, hogy fia mellett egy falujabeli gyermek legyen játszótárs, barát, pajtás.

A tanító választása Sós Palira esett. Formás, csinos barna gzerek volt. Értelmes, jó fölfogásu, egy kicsit akaratos és érzékeny, de erről majd leszoktatják az idegenben.

Sósné semmi esetre sem akart megválni gyermekétől, Sós gazda azonban okos ember volt és nem sokat törődött az asszonyi pityergéssel.

— Volna szived Sári, a fiut visszatartani szerencsésjétől? Ilyenek vagytok ti asszonyok, csak a magatok jóvoltát nézitek. Azért, hogy a gyermeked mindig a kötényed mellett szaladgáljon, kész volnál elvágni a boldogulás útját. Hej, meg is átkozna a fiad, ha később megtudná, hogy te tartottad vissza szerencsésjétől!

Erre a beszédre azután az asszony is engedett. Sós Pali följött Budapestre, a vasutnál a liberias inas várta.

Odafönt a méltóságos uréknál is nagy izgalommal várták Pali. A méltóságos ur fia, Palkó, rossz, haszontalan, vásott kölyök volt, ki minden hónapban átlag két nevelőt nyűtt el. A tanácsos urék kétségbe voltak esve s akkor jutott eszébe a tanácsos urnak, hogy a kis tiszamenti faluból hozat föl játszótársat Palkó mellé. Hát ha a pajtás jobban tud hatni a pajtásra, mint a fölnőtt ember?

— Ha ez a tervünk sem sikerül — mondta a tanácsos ur, — nem tudom, mitevő legyek.

Azaz bizony nagyon jól tudta ő, mit kellene tenni: egy vastag pálczával alaposan elverni Palkót. Jaj, de akkor a méltóságos asszonynak meghasadt volna a szive és még előbb meghasadt volna a tanácsos ur fülének a dobhártyája.

Pali belépett. A tanácsos ur valami édes megnyugvással nézte. De jól ismerte ezt az arcot! Tipus ez ott lent a Tisza mentén. A kerek, magyar, barna koponya, a tüzes sötét szem, az édesen duzzadt, daczos, piros száj és a két kicsattanó piros arc. Somogyi Andor szánakozva nézett végig fián, a sápadt, nyápicz fővárosi gyermekén. Egy fejjel kisebb Sós Pálnál, pedig alig fiatalab nála másfél évvel.

A méltóságos asszony csókra nyújtotta kezét. Egy pillanatig habozott, hogy megcsokolja-e az idegen fiu homlokát. Anyai szive olyasmit sugott, hogy tegye meg,

a szive lefelé húzta a paraszt fiu homlokához, de a méltósága egyenesen tartotta és Sós Pali nem kapott csókot.

— Itt a pajtásod — mondta Somogyi Andor és egymásba tette a két gyermek kezét — legyetek jó barátok.

Este a méltóságos asszony kérdezte a férjét:

— Andor, nincs-e ennek az idegen gyermeknek valami betegsége, a mi esetleg átragadhat a mi fiunkra? Jó volna az orvossal megvizsgáltatni.

Somogyi Andor elkaczagta magát, kacagásában egy kis keserűség is csengett. Csak rá kellett nézni a két gyermekre, hogy ennek a kérdésnek komikumát rögtön átlássa az ember.

— Bár a mi fiunk volna oly egészséges testben.

És, hogy barátságát bebizonyítsa, másnap pofonította az mast, ki Palit letegezte.

— Urfinak kell őt is hívni — mondá dölyfösen — ugy, mint engem.

A mama boldog volt, hogy a két fiu ilyen jól megfér és örömeiben új ruhát csináltatott Palinak.

Fájdalom, nemsokára jöttek a viharos napok. Palkó újra kezdte szokott csinyjeit, a fülhuzogatást és orrczibálást. Pali túrte rendületlenül, a méltóságos asszony megtiltotta, hogy kezét játszótársára emelje.

De mikor karácsonykor jobb bizonyítványt hozott haza, mint Palkó, teljesen beborult fölöttük az ég,

Még a tanácsos urnak is rosszul esett a dolog, a méltóságos asszony pedig egészen odáig volt dühében és szegényében.



«Meg kell tréfálni az álomszuszék Ferkót! Gyertek bujjunk a bokrokba, hadd keressen, ha fölébred.»

— A méltóságos asszony anyai önérzetében megsértve válaszolt:

— A mi fiunk erős, egészséges, de uri gyerek. Különben is haragszom erre a hórihorgas kövér parasztfiura: új ruhát kell neki csináltatnom, mert a Palkó holmija nem megy reá.

Odabent a gyermekszobában a két fiu beszélgetett:

— Szép a te falud?

— Nagyon szép.

— Szébb, mint Budapest?

— Szébb.

De aztán érezte, hogy állítása nagyon is vakmerő volt s hozzátette:

— Szébb, mert ott ismerősök laknak, itt mindenki idegen.

A hangja elfogódott és Palkó ki nem volt rosszsizivü gyermek, mellé kuporodott.

— Legyünk jóbarátok.

tóságos asszony pedig egészen odáig volt dühében és szegényében.

— Intrikált a fiam ellen — hízelt a tanácsosnak — másképen, hogy is történhetett volna a dolog?

Első haragjában arra gondolt, hogy hazaküldi a gyermeket, vissza a faluba. De Palkó, ki — mint már mondtam — nem volt rosszsizivü gyerek, könyörögni kezdett pajtásáért.

— Jól van, mondd meg neki, hogy most az egyszer megbocsátok, de jövőre jobban viselje magát.

Palkó a mama szemébe kaczagott és így adta át az üzenetet.

— A mama azt üzeni, hogy husvétkor legalább három szekundával gyere haza, különben nem tűr meg tovább a háznál.

Egy szép őszi napon az öreg Sós né fölött Budapestre meglátogatni a fiát. A méltóságos asszony igen kegyesen fogadta, ebédhez is meghívta. Sós né alig győ-

zött hálálkodni, csak azon csodálkozott, hogy a sok drága étel mellett is mennyire lefogyott a fia.

Mikor este elutazott, Palkó bosszantani kezdte Palit.

— Ez az öreg parasztasszony az anyád?

— Ez — felelt Pali röviden, de vesszedelmesen villogott a szeme.

Palkó utánozni kezdte az öreg asszonyt, hogy csoszog, hogy ül le, hogy töröli a szája szélét. Egyszerre azonban torkára forrt a szó. Pali úgy ütötte homlokán, hogy elborította a vér az arcát és ájultan esett a perzsa szőnyegre.

Palinak távoznia kellett a háztól, bár a tanácsos ur, mikor megtudta a történeteket, erősen pártját fogta. Talán eszébe jutott az ő édesanyja, az öreg parasztasszony, ki

Egy pillanatig megállt, habozott, de mert látta, hogy a képviselő idegenül nézi, lesütött szemmel mondta meg a nevét.

— Én Somogyi Pál vagyok.

És Sós Pál elfordította a fejét, annyira szánta ezt a tönkrement uri embert, hogy nem merete neki mutatni. Csak pár perc múlva birt erőt venni magán:

— No de ne bolondozz, pajtás, hiszen mi régi jó barátok vagyunk.

— Azokat a régi időket, kérlek, ha lehet, felejtse el és bocsáss meg érte.

És Sós Pál emberfölötti erővel uralkodott magán, hogy a könny el ne borítsa szemét.

— De pajtás, én igazán nem értelek, mire való ez



«Itt a tavasz! Itt Isten madárkái! Oh be gyönyörűen énekelnek, mi fűgén ugrálnak.»

kint fekszik a kis tiszaparti temetőben. Mindegy. Palinak távoznia kellett a háztól.

A tanácsos ur helyezte el valami barátjánál, itt járta végig az iskolákat. Palkóval már csak mint fiatal ember találkozott.

— No csak nem haragszik reám? — kérdezte Palkó nevetve.

— Nem haragszom — felelt Pali — de arca elborult, mikor kezét nyújtotta hajdani játszótársának.

Ő már ügyvédi irodát nyitott, Palkó meg adósa volt az egyetemnek az első alapvizsgával.

*

Multak az évek. Sós Pál hírneves képviselő ott ült dolgozószobájában, mikor egy kopott fekete ruhás embert vezettek be hozzá.

— Nem ismer nagyságos uram!

a beszéd... Ha valamivel szolgálatodra lehetek, csak rendelkezéssel velem.

— Szeretnék a városhoz irnoknak bejutni. Ha szólnál érdekemben pár szót... a szegény megboldogult apám érdemeit is tekintetbe veszik talán... és a te nagy befolyásod...

— Hogyne, mindent meg fogok tenni... kérlek, ne is beszélj többet a dolgról... Inkább gyere át, bevezetlek a feleségemhez, örülni fog ha megismer.

— Ebben a ruhában, kérlek...

Egy perc alatt elborította szemét a könny. Sós Pál sem birt tovább uralkodni magán: a két férfi egymás vállára borulva zokogott. Sós Pál tért előbb magához.

— Nézd öreg, nekünk körülbelül egyforma természetünk van, választhatsz egyelőre valamit az én ruháim közül. És bevonta Palit a mellékszobába.

Csak keresztényeknél vásároljatok!

A mi falunkból.

A lakatosék Bözsikéje
Ugy nevelődött, mint egy dáma.
Magát tükörbe kente-fente,
Sétálgatott puczos ruhába.

Pedig, hogy az olyannak nem kell.
Azt már csak gondolhatta volna:
Mégis, hogy a kovács megkérte,
Hát hallani se akart róla.

A mi falunkban szemet isszurt,
Incselkedtek is sokan véle,
A fejét már el is esavarta
Valami jött-ment urfi-féle.

Azontul rá se nézett senki...
Mérget ivott az istenadta,
Meg is halt, azzal eltemették...
Oszt' a kovács még megsiratta.

László Andor.

UJDONSÁGOK.

Kidobták a keresztet.

Fölvetem a kérdést: muszáj-e hát felekezeti békének lennie? Továbbá: mi ennek a békének az ára?

Feleletem ez: jó, ha felekezeti béke van, de nem muszáj lennie, kivált, ha olyan az ára, a milyent érte követelni szoktak a zsidók, vagy kereszténybőrbe bujt izraeliták.

Magyarország szent István óta keresztény ország. Elmével, vérrel, vagyonnal védték és tartották meg a keresztények ezt a hazát. Vallásuk főjelvénye: a kereszt. Ott a kereszt a koronán, ott volt a törvénykezésnél, a templom tornya tetején, az iskolában, a középületek és intézmények csarnokaiban, termeiben, a kardok markolatán, belevésve piros vérrel a szivekbe. Ez nemcsak a vallási, hanem a nemzeti egység jelvénye is lett idővel Magyarországon. A kinek nem kellett a kereszt, évszázadokig nem merte bántani. Békén élt alatta zsidó, izmaelita, ozmán.

Most nem úgy van. A zsidó fölkapaszkodott az uborkafára, onnan a fejünk tetejére s most azt követeli, hogy a magyarok csapják el a keresztet. És ezt az arczátlanságot eltűrük. Kik? A kik nyakig ülnek adósságban a zsidónál, a kik arra számítanak, hogy őseik véráztatta földjét, megmaradt jussukat fényes árért megveszi a zsidó, ha gazsulálnak neki; a kik dolgozni nem akarnak, hanem kopott ezimerüket zsidólányok hozományával megaranyozni; a kik belekeveredtek a zsidószabadkőműves hinárba s ott megtanulták a legfertelmesebb közönyösséget; a kik málészájú birkák, melyek, mikor a vágóhidra viszik, azt se mondják: beee. És még: a kik jobban gyűlölik a — katolicizmust, semmint szeretik hazájukat. Ezek az utóbbiak megtették a keresztet a katolikusok jelvényévé, holott az minden kereszténynek jelvénye. Kakast és buzogányt választottak helyébe. Semmi közöm hozzá. Tisztelik Luther és Kálvin ereklyéit; hát Krisztus halálos ágyát, a keresztet, miért nem tisztelik? Feleljenek rá, ha úgy tetszik. De annyi bizonyos, hogy a feszület nem csupán pápista jelvény, hanem az általános nagy kereszténységé. Mindenkié, a ki meg van — keresztelve.

Ennek a keresztnek ősi joga volt Ráczeke város, utóbb nagközség törvény-, utóbb községi termében. Degradáltatván Ráczeke (így halad a magyar!) a régi városházát lebontották s építettek új községházát. A keresztet ebbe is belevitték s ott is függött a falon egészen a legujabb időkig. Ez így volt rendjén és senkinek sem volt ellene kifogása, s tehát Ráczekeben teljes volt a felekezeti béke.

Hanem jött Tóth Pál — nem katolikus hecckáplán, hanem — evangélikus református lelkész, a község képviselőjének tagja és azt indítványozta, hogy — a feszület mellé szerzettessék be a reformátusok részéről

az aranyozott buzogány, a görög-keletiek részéről egy festett kereszt és a zsidók részéről a Mogen Doved.

Nem kérdezem, hogy ennek az embernek nem volna-e inkább némi hidegvizkura jobb, csak konstatalom, hogy indítványa következtében megindult Ráczekeben a felekezeti háboru. Józanészü embernek ilyesmi hogy juthat eszébe. Józanészü ember előre láthatja, hogy az effajta indítvány üszök, a mely gyújt és tüzvészt okoz. Ezt akarta a tiszteletes? Hiszen akkor piromanikus! Ha nem ezt akarta, mit akart, mikor eladdig a megváltás jele alatt békén tanácskozott együtt hatholikus, református, görög-keleti és zsidó? Hát mit akart? Azt, kerülő uton, hogy a keresztet kidobják? No, ezt elérte. Nem szerezték be se a buzogányt, se a Mogen Dovedot, hanem kidobták a keresztet, hogy — felekezeti béke legyen.

Tudom: Magyarországon (még) magyar az ur. — A magyar keresztény. A keresztény hiszi a megváltást. A megváltás jelvénye a kereszt. A kereszt ott van a szent koronán s bele van vésve sziveinkbe, imádkozni se tud a magyar, a mig keresztet nem vet. Hát már most az a felekezeti béke, hogy eldobjuk, megtagadjuk a keresztet? Mi magyarok? Némely hitetlen, némely felekezeten, némely zsidó, némely idióta kedvéért?

Hát mindig és mindenben a magyar engedjen, mindenütt a magyar hátráljon, a magyar tagadja meg az apáit, azok hitét, hagyományait? Tépjétek ki a halottak sírjáról is a keresztet és tegyetek helyébe Mogen Dovedot, mert addig nem lesz — felekezeti béke.

Vigye el a nemere azt a felekezeti békét, a melynek a mi drága kincsünk, a dicsőséges kereszt az ára!

A király elutazása. Négyheti itthon tartózkodás után ő felsége kedden este félkilenc órakor Bécsbe utazott. Az udvari cselédség és személyzet is vele ment. Mielőtt utra kelt ő felsége, 8000 koronát küldött a főváros polgármesteréhez, hogy ossza szét a budapesti szegények és szükölködők között.

Jézus Szive ünnepe. Kalocsán ez évben június 8-án (vasárnap) tartják meg Jézus Szivének nyilvános ünnepét ugyanolyan buzgalommal és ragyogó pompával, mint eddig, melyet nem igen feled el az, ki egyszer láthatta. A kalocsai országos Szent-Sziv-ünnepre évente huszharmincezer jölelkü katolikus zarándokol el.

A győri püspök Mária-Czellben Széchényi Miklós gróf, győri püspök, a napokban látogatást tett a Pazmaneumban. Püspöki székfoglalása után ez volt az első alkalom, hogy az általa épített intézet vendégül láthatta. Bécsbe azért utazott, hogy elvezesse a Pázmaneum negyedéves növendékeit Mária-Czellbe. Mint rektor is minden évben elkísérte növendékeit a hires kegyhelyre, hogy ott készüljenek apostoloknak, hogy Mária lábaihoz annál az oltárnál tegyék le férfias ígéretüket, a mely oltár fényét, ragyogását Nagy Lajos királyunknak köszönheti.

Érdekes természeti tünemény. Rothenthal Henrik báró a lefolyt napokban egy nagyobb vadásztársasággal, a borgói havasokban a Panulec nevű hegyen vadászott. E hó 9-én esti 10 órakor a vadászsátor előtt üldögélt a főuri társaság és gyögyörködve nézte a derült csillagos eget. Az új hold ép lemenőben volt, a mikor Rothenthal báró észrevette, hogy ruháját vízcepppek borítják. Az egész társaság kivonult egy tisztásra és bámulva vették észre, hogy a tiszta kék égből egy csendes, de sűrű eső hull alá. Felhő sehol sem mutatkozott, mégis vagy 20 perezig tartott a zápor. Mikor a hold eltűnt, mintha ez okozta volna a csodát, az eső is megállott és csak a nedves föld mutatatta, hogy itt valami rendkívüli dolog történt.

Martinique végpusztulása. — A Pelée tüzhányó nem elégette még meg a rettenetes pusztítást, a mit már végehez vitt. Újabb táviratok szerint folytatja kitöréseit és

az egész szigetet végpusztulással fenyegeti. Fort-de-France-ből táviratozták május 25-én: Tegnap reggel nagy hamueső borult a városra. A jelenség hirtelen következett be és villámlás, mennydörgés kísérte. A lakosság rémülten menekült minden irányba. A mig a hamu- és köeső tartott, 20.000 ember jajgatva és imádkozva járta be az utcákat. A hamuesővel egyidejűleg a Pelée-hegy új krátereiből nagy látatómegek folytak a tengerbe, a melyek a tenger fenekét helyenként fölforralták. A Potomas amerikai hajó és az Indefatigable angol czirkálóhajó, a melyek oda jöttek, hogy St. Pierre-ből elszállítsák az amerikai és az angol konzul holttestét, sietve hagyták el a szigetet. Tegnap délelőtt árvíz pusztította el Le Carbet városának egy részét. Martinique ideiglenes kormányzója és Knight szenátor a Suchet gőzösre szálltak, hogy a sziget északi részén megvizsgálják a helyzetet. A fölízgatott nép otthagyja Fort-de-Francet és Cadeloupeba s más északi vidékekre költözik.

Párbaj után megőrült. Temesváron a napokban Jesel és Masser 29-ik gyalogezredbeli alezredek a közöttük szolgálton kívül fölmerült differenciák miatt, súlyos föltételekkel kardpárbajt vívtak. A párbaj mind a két fél megsebesülésével végződött. Jesel alezredes a karján kapott súlyosabb, Masser alezredes pedig az arcán könnyebb sebet. Ma azt jelentik, hogy Masser a helyőrségi kórházban megőrült s annyira dühöngött, hogy kényszerzubbonyt kellett ráadni. A szerencsétlen törzstisztet neszállítják a tébolydába.

Az őrmester ur. Vadállati lelkületű őrmester brutalitásáról kaptunk hírt nagyváradról. Az ottani 37-ik cs. és kir. gyalogezred egyik őrmesterének kegyetlenkedéseiről a következőket írjuk egy tartalékos katona elbeszélése nyomán:

A bóné-kuti mezőn egy domb emelkedik s tövében ingoványos mocsár bűzlik, a melyben a szennyes víz térdig ér. Ezt a dombot Kálváriává tette az őrmester a a tartalékosok számára. A szakaszt a dombra vezette a vitez altiszt, azután futólépést parancsolt. Egyenest a mocsárba kellett a bakaseregnek futnia. Tízszor tizenöt-ször egymásután. Ám az még nem minden. Bent a pocsoljában lábalt a szakasz, mikor a partról hangzott az őrmester vezényszava:

— Nieder!

S tizszor-tizenöt-ször kellett lehasalni a vízben. A java még csak ezután következik. A szegény hajszott bakák a mocsárban feküdve, fölszedték a fejüket, hogy a víz ne érje. Erre az őrmester ur káplárja a sarkával tiport le minden kiemelkedő fejet. A gyakorlatnak ezt a különös fajtaját egyizben városi polgárok, arra sétáló uri hölgyek is borzadva nézték végig. Egy czivil uriember nem állhatta meg, hogy ki ne fejezze megbotránkozását az őrmesternek, a kit kérlelni kezdett:

— Az Istenért, ne gyötörje ezeket a szegény fiukat.

A kegyetlen katona hetykén felelt vissza:

— Meg kell büntetni a kuttyákat, mert a nyakamra nőnek!

Eddig tart a rezervista elbeszélése. Az ezred parancsnokságánál jelentést tettek a kegyetlenkedő őrmester ellen.

Az emberkereskedő. Győrből jön a hír, hogy minő híres jómadár most herült hurokra Schwartz Ignác reczipiált polgártársunk személyében. Ez a Schwartz Ignác sürűen szokott megfordulni olyan üzleti dolgokban, melyekről nem szokás, sőt nem illik rendszeres könyvet vezetni. Szombathely, Pápa, Győr, Veszprém, Sopron voltak színhelyi rendes üzleti körutazásainak. Schwarz Ignác a legutóbbi időben már Bukarest, Jassy és Szófia mulatóhelyeire is elvitte azokat a mélyen sülyedt, sze-

rencsétlen teremtéseket, a kiket karmai közé kaparinthattott. Mult hétfőn is a Balkán-félszigetre indult s magával vitt számos cselédleányt, kiket azzal áltatott, hogy Bukarestban, gazdag román családnál, hallatlan magas díjazás mellett fogja őket elhelyezni. A kupéban ülve azonban összeveszett a lányokkal s azok közül egyik paprikát hintett a szemébe, a többiek pedig ráesve, úgy elverték Schwartz Ignácot, hogy a jeles férfiú 15 napi gyógyulást igénylő súlyos testi sértést szenvedett. Barcsan hatóság elé került a dolog, a hol a szegény leányokat fölvilágosították, hogy Schwartz Ignác nem annyira előkelő román uraságnál, mint inkább a «Piros rózsá» czim alatt ismeretes rosszhírű helyen szerzett valamennyiük számára alkalmazást. A barcsi hatóság a leányokat Szombathelyre szállította, Schwartz Ignácot pedig egyelőre vizsgálati fogságban tartják s nyomozást folytatnak eddigi szállítmányaira nézve. Annyi már kiderült, hogy eddig 89 leányt szállított el s ezek közül több tehetős parasztgazdának a leányát is, kiket szülőik alig tudtak a bünbarlangból kiváltani. Hát nem kellene az ilyen köser erkölcsű gaz lélek-kufárt fölmagasztalni a legelső fűzfára?!

Titokzatos ember. Érdekes fogást tett néhány nap előtt a csendőrpáncsnok Románia határszélén a Vöröstoronyban. Egy szegényesen öltözött, gyanus külsejű férfit fogott el, a ki nem tudta magát igazolni. A csendőrség távirati kérdésére a belügyminiszter elrendelte az azonnali vizsgálatot. A megmotozásnál a gyanus emberen öt teljes öltönyt találtak, legalul két finomszabású, divatos uriöltönyt, a többi különféle szegényesebb szabású csekély értékű ruhadarab, egész a munkászubbonnyig. Zsebében 42 Napoleon arany és különféle nevekre szóló, Párisban és Bukarestben kiállított utlevelek és egyéb okmányok voltak. A gyanus ember azt mondja, hogy igazi neve Dimitreszku Juon, szakács volt Párisban és most Oprisor román városba utazik, egy ottani rokona látogatására. A csendőrök a fogolyt Nagyszebenbe vitték és átadták az államügyésznek, a ki a gyanus embert lefényképezte mind az ötféle öltözetben és a fényképeket elküldte mindama városok rendőrségének, a hol állítólag tartózkodott. Két nappal később ugyancsak a vöröstoronybeli határszéli rendőrpáncsnok házáat és irodáját ismeretlen emberek fölgyújtották és teljesen leégett. Általános vélemény, hogy a gyujtogatás összefüggésben van az ismeretlen titokzatos ember elfogatásával. A nagyszebeni államügyész és bírósági küldöttség tegnap kiszállott a helyszínére, a hol folyik a vizsgálat.

A leghíresebb «Győző». A minap azt jelentette több lap, hogy Székesfehérvárról hirtelen eltűnt Péter Vince géplakatos, kit úgy tüntettek föl, mintha Kecskeméthy Győzőnek büntársa lenne s utána szökött Amerikába. Most Péter Teréz, az eltűntnek nővére védelmére kel s azt mondja nyilatkozatában, hogy Péter Vince családostul ment Amerikába, miután nővére hozományát elpuczcizolta. Kecskeméthyvel ismerős ugyan, de nem büntársa neki, hát ne rágalmazza a lapok. «Ha a hatóság — mondja végül Péter Teréz — a fivérem révén gondolja kézrekeríteni Kecskeméthyt, ez könnyen lehet; de nem mint büntársát. Ha öcsém csakugyan Amerikába ment és Győző is ott van, könnyen találkozhatnak. Akkor lesz esze fivéremnek Kecskeméthyt kiszolgáltatni, mert nemcsak saját érdeke kívánja úgy, de a huszezer korona is, a mi a Győző fejére van tűzve. Rosszakaróink hagyják fivéremet saját útján, én itt vagyok, kezességet vállalok testvéremért».

Szipjagin gyilkosa már nem él. Nemrég verte föl a világot a rémhír, hogy az orosz belügyminisztert lelőtték. Gyilkosa valami Balmazev nevű elkeseredett anarchista volt. Balmazev ögyét 9-én tárgyalta a bíróság.

Halálra ítélték. 12-én tárgyalta fölébvezését a legfelsőbb orosz bíróság, a semmitőszék, de az is helyben hagyta az ítéletet. 16-án már föl is akasztották.

Szaporitják a zónákat. A magyar államvasutak igazgatósága — mint értesülünk — azt a javaslatot tette a kereskedelemügyi miniszternek, hogy a személyforgalomra nézve szaporítsa a zónákat 14-ről 16-ra vagy 17-re. Ezt a szaporítást a közlekedési eszközök és a biztonság tekintetében szükségessé vált beruházásokkal, továbbá a bevételek csekély emelkedésénél indokolják meg.

Magyarellenés tüntetés Brassóban. Mint Brassóból írják, az oláh diákok a napokban megkoszorúzták a brassói görög keleti temetőben fekvő Muresianu oláh költő sírját, s a koszorúra a román királyság színeivel ékeskedő szalagot illesztettek. A rendőrség a szalagot eltávolította, de ez nem kis munkájába került. A diákok ugyanis közporral fogadták a kivonult rendőrséget és csak nagy nehezen sikerült őket a temetőből kiszorítani. Dühükben aztán éktelenül ordítottak:

Halál a magyarokra! Éljenek a románok!

A tüntetést végignézte Vasasán János iskolaigazgató is és mikor a rendőrök hozzáfordultak, hogy szólítsa föl szétoszlásra a garázdálkodó diákokat, nyersen így válaszolt:

— Mi közöm nekem hozzájuk?

A rendőrség megindította az eljárást a botrányos ügyben.

Kettős rablógyilkosság. Borzalmas rablógyilkosság híret jelenti temesvári tudósítónk. Margitfalva község bíráját, Gain Vladimirt és feleségét eddig még ismeretlen tettesek pünkösdi hétfőjén virradóra meggyilkolták. A gyilkosok valószínűleg álmukban lepték meg áldozataikat és baltával széthasították fejeiket. Az iszonyu mézszárlás után kifosztották a lakást, elvitték Gain összes pénzét, ékszereit és értékpapírjait, a melyeket mintegy 40.000 koronára becsülnék. A gyilkosokat eddig még nem sikerült kézrekeríteni.

Elcsipett kivándorlási ügynök. Sopronból jelentik a következőket: Az itteni rendőrséget az ország különféle vidékéről figyelmeztették, hogy sopronból kivándorlásra csábító körleveleket küldenek szét az ország minden részébe. A figyelmeztetés kapcsán a rendőrségnek sikerült a napokban Hoffmann János nevű egyént letartóztatni, a kiről kiderült, hogy Miszler Frigyes brémai kivándorlási ügynök bécsi irodájának alkalmazottja, a ki a levelekkel rendszeresen Sopronba járt, hogy azokat innen továbbítván, gyanút ne keltsen. Nessel főkapitány egy havi elzárásra és 400 korona pénzbüntetésre ítélte Hoffmannat, a nála talált és expedálásra kész több száz levelet pedig elkoboztatta.

Leszakadt hid. A záhony-csapi közúti fahidat, mely a Tisza két partját összeköti, most javítják. A mult heti áradás nagyon sok terhes tutajt sodort alá és azokat oly erővel csapkodta a hid lábához, hogy azok megtöredtek, végre a hid beomlott. Az alatta foglalatostudó utasok közül többeket elragadott az ár.

Négyes ikrek. A Kalocsához közel eső Nemesnádudvar községében Melcher Magdolna asszony, Meiszler Konrád sváb gazda felesége f. hó 10-én négy gyermeket szült: két fiúcskát és két leánygyermeket. Egyik fiút halva hozta a világra, a másik csak egy napig élt, a két leány életben van és egészséges, valamint az édes anyja is.

Hivatalos farkasvadászat. Szilágy vármegye és Bihar vármegye egy részében, a vadregényes Rézhegység táján nagyon elszaporodtak a farkasok s rengeteg kárt tesznek, sőt az ember életét is veszélyeztetik és rettegésben tartják az egész vidéket. Bihar vármegye tehát utasította az élédsi járás főszolgabíráját, hogy járása területén hivatalos hajtóvadászatot rendezzen a farkasokra.

A hajtóvadászat szombaton kezdődik és több napig tart. Szombaton a peszeti, sólyomkői és tinódi pagonyban, vasárnap a báródi erdőségekben rendeznek hajtást. A vadászat befejezése után magnum áldomásra Nagyváradon gyűlnek össze a Nimródok.

Népek és nemzetek.

A francia köztársasági elnök utazásai.

Loubet elnök a mult héten a czár vendége volt és megszemlélte az orosz hadihajókat meg a szárazföldi hadsereget. Mikor Oroszországból visszatért, Koppenhágában *Keresztély* dán királynál is látogatást tett, hol sokáig ugyan nem időzött, de fontos politikai teendőket végzett el: belevonta Dániát az Orosz-Francia véd- és dacszövetségbe. A dánok országa kicsiny, de tengeri hadi erejük nagyon tekintélyes.

Választások Belgiumban.

A belga képviselőház tagjainak felét a mult héten újra választották. Az eredmény az, hogy a katolikus-kormány többsége megint gyarapodott, azaz huszonkét szóra emelkedett. A belga kamarában most 94 kormánypárti katolikus, 2 keresztény demokrata, 35 szabadelvű, 34 szocialista és egy pártonkívüli, összesen 72 ellenzéki képviselő van.

Hollandia-köztársaság.

Vilma királynő betegsége alatt a hollandus államférfiak értekezletet tartottak az ország sorsára vonatkozólag és egyértelműleg elhatározták, hogy a királynő netáni halála esetére nem engedik a weimari nagyherceget trónra lépni, hanem *kikiáltják a köztársaságot*. A holland nép mindig sokat tartott nemzeti önállóságára és nem engedné, hogy egy német nagyherceg legyen az uralkodója, mert ez a Hohenzollerneknek (a német császárt értik alatta) szolgálna ki az országot, abból pedig ők nem kérnek. A hollandi államférfiaknak ez a megállapodása arra az esetre is érvényes, ha a királynőnek nem születne gyermeke.

Károly király a katonák büntetéséről.

Károly király a román függetlenségi ünnep alkalmából hadi parancsot adott ki, a melyben a fegyvelemről és büntetéséről a következőképp emlékszik meg:

«A hadsereg alapja a fegyvelem. A fegyvelem az igazságra, a pártatlanságra, az előljárók és alárendeltek kölcsönös szeretetére és kölcsönös bizalmára továbbá a világos és megfontolt parancsok osztogatásának művészetére támaszkodik. Azt a gondolatot, hogy kemény szigorral meg lehet valósítani az igazi fegyelmet, ki kell zárni. Azt kívánom tehát, hogy a fegyelmi büntetések elrendelésénél a tisztekkel és a legénységgel szemben a következő elveket tartsák szem előtt: A büntetés ne legyen bosszu, hanem javító eszköz. Minden hibát csak egy büntetéssel, erkölcsi vagy anyagi büntetéssel, kell megérinteni. A mellett mindig figyelemmel kell lenni a megbüntető személy jellemére, ugyszintén azokra a körülményekre, a melyek a hiba elkövetését előidézték. Jelenkéntelen esetekben, ugyszintén akkor, ha valaki előzőleg még nem volt büntetve, könnyű büntetést kell kimérni. Különös figyelemre van szükség a tisztek megbüntetésénél, tekintettel társadalmi állásukra és katonai tekintélyükre. Kívánom, hogy a verés végre teljesen eltűnjék hadseregemből».

Különösen ez az utolsó mondat az, a melyet a mi hadseregünk is megszívlelhetne.

Nyilttér.

Vérgyógyítás (Hemopatia)

Ezen új eredeti gyógymód rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asztma, sziv, vese, gyomor, bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos idegver és bő.bajoknál.** Biztos védelem **szélhűdés és elmezavar** ellen. 12 év óta ki lett próbáltatva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be. E gyógymód megalapítójának és **egyedüli** képviselőjének

Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Hemopatia) rend. intézete van
Budapest, V., Váci-körut 18.

Rendelés naponta 9—1 és 3—3-ig. Díjazott levélre válaszol. Betegeket intézetben kívül is kezel. Nehéz betegeknek biztos gyógymódja.

A MAGYAR GAZDA.

Alom volt-e, vagy igazán megtörtént?

Már nem emlékszem reá, hogy álmotam-e vagy valóban megtörtént velem az, a mit itt leírok?

A múlt évben jó gyümölcsstermésém lévén, pinczémben helyeztem el azt, még pedig Batul, Pónyik, Borsos alma, téli arany perman, Casseli nagy renet, muskotály renet, nemes Szercsika, Parker pepinje és gyöngy kormos fajokban — szépen fajonként sorakoztatva a polcokra...

Tehát ugy karácsony felé történhetett egy késő este, midőn is pinczéből szokatlan zajt hallva, figyelni kezdtem és óvatosan lemenvé a lépcsőn, a pinczeajtó hasadékon, látám, hogy a pincze fényárban úszik. Számptalan szentjános-bogárka lámpásokkal fölszerelve sűrög-forog az almák közt és valami czédulaféléket osztogat szét.

Szemem a szokatlan fényességhez hozzászokva, az almákat emberi arc formájúaknak láttam, sőt a nagy zürzavar daczára kezdtem már azt is kivenni, hogy e nagy fölfordulás oka valami elsőbbség fölötti versengés lehet, minélfogva rájöttem, hogy azon folyik a vita, hogy melyik a tizféle almafajta közt az, a melyik a legméltóbb lenne arra, hogy a szentjános-bogárkák által még az ősszel odacsempészett, kis arany királyi koronát viselhesse. Szavazás utján szándékoztak tehát eldönteni, hogy kit illet meg a királyi korona. Mielőtt azonban szavazásra került volna a dolog, a szentjános-bogárkák közül az egyik fölállott a pinczeablakra és hársány hangon csendet kérve, javasolta azt, hogy mielőtt szavazásra kerülne a sor, minden egyes almafaj saját magáról őszintén mondja el azt, a mit tud és hogy mely kiváló tulajdonságoknál fogva tart igényt a királyi koronára? Általános helyesléssel fogadtatván e javaslat, egy kis viasz-babaarczu legényke ugrott elő mindjárt és a következőket mondta: én vagyok a *Batul* s mint hazánk ősi szülőtte, gyümölcsömnek remek színe, páratlan szépségű formája és igen kellemes íze, valamint fámnak edzett és bőven termő volta miatt engem illethet meg a királyi korona...

No-no, ne olyan büszkén és hirtelenkedve kedves barátom — mondá egy kis szöszkehajú. Én vagyok a *Pónyik* s én is hazánk ősi szülőtte, gyümölcsöm pedig az által, hogy az egyetlen téli édeskés alma és finom ízű, valóban páratlan vagyok s miután az én fám is edzett, csakis engem illethet meg a királyi korona...

Ne-te-ne! — kiált közbe egy pozsgás barna kis legény. — Ugyancsak földicsérted magad, pedig tudjuk

jól, ismerünk már, hogy te se vagy jobb a *«diákné vásznánál»*. Hát már ugyan micsoda almafaj vagy te, a kinek fájára, hogy teremjen, 15, sőt 20 esztendeig, sőt tovább is kell hogy várjon a gazda. No ugyan ne szólj többet egy szót se, hanem bujj el! Nézzetek meg engem, külsőleg is mily gyönyörű vagyok! Engem szeret a sok gyerek és mint mutatós piacos gyümölcsöt engem keres föl első sorban a kofa. Gyümölcsömnek sajátságos fűszeres íze szintén kitünő és fám is olyan edzett, mint akármelyiteké. Engem tehát, a *borsos almát* illet meg a királyi korona...

No már azt sohasem fogod a fejedre tenni, a míg én itt vagyok — kiált ingerülten közbe egy piros csíkos ruhába öltözött ügyes teremtes. Már *téli arany parmen* nevem is azt mutatja, hogy az arany korona az én fejemre való. Melyik faj az köztetek, a mely minden évben oly egyelően jól terem, mint én? Melyik faj az köztetek, a melynek puhább és fűszeresebb lenne gyümölcse nálamnál. Beláthatjátok tehát, hogy jogosultan követeltem fejemre az arany koronát...

Tyűh! hogy elhitted magadat parmen komám, pedig annyi dicséretet én is mondhatok magamról; sőt ha megemlítem azt, a mivel gazdánk dicsért meg az ősszel és a mitől, ha rá gondolok, még most is hizik a májam, hogy egyetlen *Casseli renet* fájáról 28 vékát szedett le; s ha hozzá teszem még azt, hogy gyümölcsöm akkor érik, mikor ti már fogyatékán vagytok s vagy már nem is vagytok, hát ugy elbucszuhatsz bátran, kedves parmen komám a királyi koronától...

Te Casseli! Te német sógor! Ha még tovább folytattad volna a dicsekvést, biz Isten fölfricskáztalak volna — kiáltá közbe egy sárga arcú szeplős emberke. Hát már ugyan elfelejtetted volna, hogy gazdánk azt is mondta rólad: «Óh bár leráztam volna legalább felét idejében, hogy ne lett volna ilyen apró ez a Casseli». Mit hősködöl tehát a 28 vékádval, mikor belőlem egyetlen egy gyümölcs többet ér, mint belőled egy egész véka. Ha gyümölcsömet szobába viszik, vagy pláne megvágják, még a harmadik szobában is érzik ananás illatom — mondá az *Ananas renet* és önhittén fejére illeszté a koronát...

No volt erre nagy ribillió! A többiek és a kik még ki nem beszéltek magokat, oly éktelen lármába csaptak és a koronába kapaszkodva, hajastól együtt czibálták le az Ananas renet fejről, hogy már többé nem állhatván ellen, benyitottam a pinczébe... Abban a szempillantásban elfújták lámpáikat a szentjános-bogárkák, csend és koromsötét lett. Kis idő múlva megnevezvén magam, hogy én vagyok gazdájuk, ne féljenek tőlem, lassanként kigyultak újra a kis lámpák és világos lett.

Ekkor előállott egy kis szentjános-bogárka és elmondván mi történt, kért, hogy tegyek valahára igazságot az almák közt, mivel ez a mai zenebona már október óta minden éjjel ismétlődő, ők mint lámzajuytogatók a sok éjjelezés miatt már ki vannak merülve és különben is fogyatékán lévén a télire eltett világító anyagukt az almák kényszeríteni akarják őket, hogy a téli hidegben kimenjenek világító anyagot gyűjteni.

Megnyugtattván őt, hogy erre nem leend szükség, örvendezve eltávozott; de ezután meg az almák tolongtak körém és belém csimpajkodva kérték, hogy szüntessem meg ezen áldatlan állapotot az által, hogy adjam át annak a királyi koronát, a kit köztük legméltóbbnak tartok annak viselésére. Biztosítottak, hogy többé veszekedni nem fognak, hanem belenyugosznak választásomba.

Nem tudom meddig, de sokáig gondolkozhattam. Végre mégis megszólalva ezeket mondtam: Édes kedves barátaim! Tudjátok, hogy nagyon szeretlek benneteket, mert hisz embertársaim igen, de ti még soha, de soha

sem bántottatok meg engem. Ismeretes elöttetek az is, hogy ép a czifranymoruság, a lépten-nyomon látható üres pöffeszkedés és irigységgel telt levegő elől menekültem kerti lakásomba, fáitok közé s benneteket ültetve, gondozva, sok örömet okoztok nekem és feledtetitek az élet azon keserűségeit, melyből úgy látszik, minden halandónak — több-kevesebb — de kijut. Lelkem mélyéből érzem, hogy a kerti munka fölemel a nagy Istenséghez. Erős a meggyőződés, hogy akkor, mikor fátokat szeretettel gondozom és ápolom, a nagy mindenség templomában szebben, jobban és ájtatosabban imádkozom, mint bárhol egyebütt.

Hogy gondoljátok tehát, hogy bármelyiteket is, a kik nekem oly sok lelki gyönyörűséget okoztok, elszomorítani akarnának az által, ha a királyi koronát nem neki ítélem oda.

Mentsetek föl a választás alól, mivel én benneteket nagyon, de igen nagyon, végtelenül szeretlek...

Szavaimra sokáig csend volt, egyik se felelt, de valamennyien pityergésre fogták a dolgot. Miután pedig pityergéssel nemcsak a pinczéből, de a világból is ki lehet engemet kergetni, tehát ez elől menekülnöd, hirtelen a *Batul* fejére illesztvén a koronát, fölrohantam a pinczéből.

De hát a szerény körtefinomságu *londoni pepin*, gyönyörű nagy *bleinheimi renet*, *Bánffy Pál* s meg a *Baumann* és *Bodor renetje*, hogyan nem tátották ki a szájukat, mikor ezek a jó ismerőseink amugy istenigazában veszekedtek. Hisz ezek egy lábíg olyan almák, a melyeknek kimaradnia teljességgel nem lenne tanácsos. S meg a *Gravensteinit* s fehér és piros *asztrakanit*.

Azóta sok idő eltelt, de esténként néha-néha mégis hallgatódzom a pincze körül, hogy csakugyan belenyugodtak-e határozatomba és nem ismétlődik-e a perpatvar? De még mindig csend, siri csend van odalenn.

Valószínű tehát, hogy belenyugodtak; de azért ha olykor-olykor visszagondolok e különös álomlátásra, kérdem, vajjon csakugyan a legméltóbbnak tettem-e fejére a királyi koronát???

Geltch Lajos, máv. ellenőr.

Közgazdaság.

A gödöllői méhészeti gazdaság megnyitása. — Junius 4-én délután fél négykor nyitják meg ünnepélyesen azt a gödöllői új állami intézetet, melynek czélja a

méhészkedés minden rendű normáit bemutatni és az okszerű méhészkedés ismereteit terjeszteni. A megnyitó ünnepélyre Darányi földmivvelésügyi miniszter a kormányt, a képviselőház tagjait, a főrendiház tagjait, az OMGE-et, az országos méhészeti egyesületet stb. meghívta. A társaság a keleti pályaudvartól délután 2 óra 35 perczkor indul. Az ünnepi megnyitó programja: Ambrózy Béla bárónak, a kormány méhészeti szaktanácsadójának ünnepi beszéde, mely után Darányi földmivvelésügyi miniszter megnyitja az intézetet, majd a társaság a telepet — a melyen különféle rendszerű pavillonok vannak — megtekinti. Az ősi köpüsrendszertől, a legmodernebb méh-ág minden fajtája látható itt e jövedelmes gazdasági ágnak. Van a mintatelepnak mézelő növényeket termő kísérleti telepe, a méhészet üzéséhez szükséges eszközök készítő műhelyei, internátus a benlakó növendékek részére. A megnyitó-ünnepre a meghívottak közül már eddig is sokan jelentkeztek. A kormány tagjai közül többen megígérték, hogy az új gazdasági szakintézmény megnyitását jelen lesznek.

A pisztráng tenyésztése érdekében. Darányi földmivvelésügyi miniszternek a hegyvidéki vizeknek pisztránggal való benépesítési akcióját az érdekelt birtokosság, községek is figyelmet érdeklő módon támogatják. Ujabban tizenegy pisztrángköltő-telep létesült a fölvidéken és ezekkel együtt 77 van már az országban a pisztráng szaporítására s a hegyvizek benépesítésére.

A határjelek megsemmisítése. A Kuria elvi jelentőségű ítéletet hozott: Ugyanis egy konkrét esetből kifolyólag kimondta, hogy határsértési és földmérési jelek, valamint háromszögelési jelvények megrongálása, fölirtaiknak olvashatlanná tétele, egy évi fegyházzal büntetettik.

Budapesti piaczi árák.

Buza: Tiszavidéki 9·20 kor., fejmegyei 9·05 kor. pest-megyevideki 8·85 kor.

Rozs: 7·23—0— kor.

Zab: 7·45—0— kor.

Tengeri: 4·75 kor.

Az árák 50 klg.-kint, koronaértékben értendők,

Liszt: Mai átlagos jegyzések Budapesten.

0	1	2	3	4	5	6	7	7½	8
27·80	27·40	27—	26·40	25·80	25—	24·40	23—	20·80	10·80

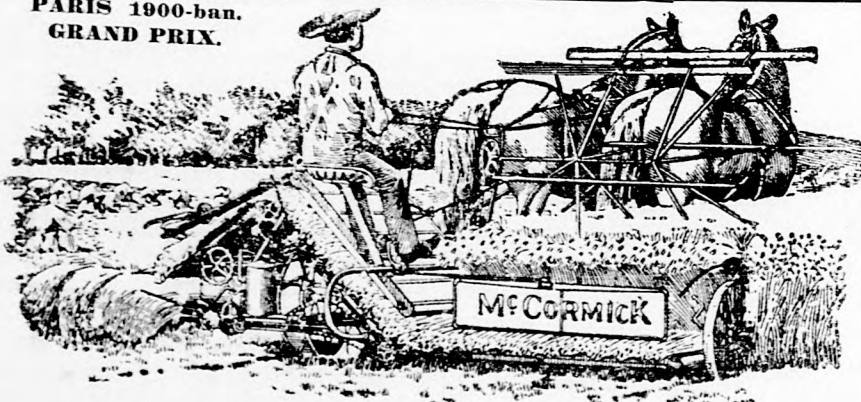
Korpa. Finom: 8·80, durva 9—.

Csak keresztényektől vegyetek pénzt kölcsön!

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(CHICAGÓI ARATÓGÉPGYÁR.)

PÁRIS 1900-ban.
GRAND PRIX.



Kéveköti aratógép, Fűkaszálógép, Készörükészülék, «Daisy» marokrakó aratógép, Szénagyűjtő gereblye és Kéveköti-fonal gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olcsó tartalékrészek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

Évi termelés: 362,000 gép.

William I. Stillman
igazgató.

Budapest, V. ker., Váci-ut 30. sz.



Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a legtekélyesebb és tartósságánál fogva a legolcsóbb permetezőgép

a Sohr-féle „Császár“-permetező,

mely eddig minden versenyen, melyen részt vett, az első díjat nyerte. Legújabb 1899. évi minta. — Erős rézputtonnyal, nikkelezett részekkel; gondos kiállítása által nincs eltömszék és javításnak kitéve. Ara csomagolással együtt csak 12 frt. Megrendelhető SOHR JÓZSEF urnál, Somogy-Szill. Megrendelések kéretnek, ha utóbbi szállításra is, már most föladatni, hogy az előirt időre pontosan eszközölhessem. Utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése mellett. 5 évi teljes jótállás.



Erő—egészség!

„SZENT-ANNA“

malátacakes (tápsütemény.)

Elsőrangú tanárok és orvosi szaktekintélyek által ajánlott tisztán malátából, minden egyéb liszt hozzáadása nélkül készült

specziális erőtápszer.

Rendkívül könnyen emészthető, a test-suly gyarapodását előmozdítja, óriási tápértékű, kellemes ízű, gyomor- és emésztési zavarokban szenvedők sikerrel használják. Egészségeseknek, lábadozóknak, betegeknek, felnőtteknek és gyermekeknek egyaránt alkalmas. Eredeti zárt doboz 1 frt 25 kr. Postaküldemények utánvétellel. Kapható csakis zárt dobozokban minden nagyobb fűszerkereskedésben és gyógyszerárban.

Törv. védve.

Főraktár: **HOFFMANN JÓZSEF**

cs. és kir. udvari szállítónál

Budapesten, V. kerület, Báthory-utca 8. szám.

Pénzkölcsön

kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagykamatu adósság terheli és ezt olcsó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar fölvenni, oly pénzt, melyre csak 5% kamat fizetendő s mely kamattal a tőke is törlesztve lesz, s adós bármikor elmondhat, a pénzintézet azonban nem mondhat fel, kiknek oly pénzre van szükségük, azok forduljanak bizalommal

a Hitel és Ingatlan Forgalmi Irodához

(beküldendő csakis telekkönyvi és birtokiv-másolat)

Budapest, Rottenbiller-utca 1. szám

közp. indóház előtt.



Köszönőirat egy levelezőlapon. (Közjegyzőileg hitelesítve.)

Tisztelt uram! Sertéseim már jó idő óta nem ettek s nyomorultán néztek ki. Véletlenül embereim egyikétől kaptam egy csomagot az Ön hizlaló porából. Es csodák csodája! Sertéseimet nem győzöm etetni s már pár nap alatt is tetemesen hiztak, a mit csak ezen szernek köszönhetek s mindenkinék h legmelegebben ajánlhatok. Kérek postafordultával 5 csomag sertéstápport. 31/40, 1900.

Tisztelettel **Englisch József**, pályamester, Belixe, Slavonia. Ezen másolat teljesen egyezik az előttem levő, 4 fillér és 2 filléres bélyeggel ellátott levelezőlapon irt eredetivel. Laibach, 1901. október 3.

(Közjegyzői pecsét.) **Plantan Iván**, s. k. közjegyző. Minden sertésbirtokos megveszi a **Trnkóczy dr. sertéstápport**, mely minden kereskedőnél kapható vagy ha nem, ugy postán rendelendő. — **Trnkóczy gyógyszerára Laibach, Krajna**. 1 csomag 50 fillér, 5 csomag 2 korona.

STOWASSER J.

cs. és kir. hangszergyáros, a cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség szállítója.

Budapest, II., Lánchíd-utca 5. sz.

Hegedűk vonóval 3 frtól 15 frtig. Mesterhegedűk vonóval 15 frtól 300 frtig. Gordonkák vonóval 10 frtól 150 frtig. Nagybögők vonóval 20 frtól 100 frtig. Fuvolák 2 frtól 100 frtig. Szárnykürtök 14 frtól 20 frtig. Czimbalmok 35 frtól 300 frtig. Ősi magyar tárogatók szabadalmazva 20 frtól 60 frtig. Elpusztíthatlan, kitűnő erős hangú harmonikák, utólrhetetlen erős hanggal és tartóssággal 3, 4, 5, 6, 8, 10 frtól 80 frtig. Templomi és más zenekarok részére

fuvó- és vonó-hangszerek

előnyös fizetési feltételek mellett, legjutányosabb árban szállítatnak.



Harmonika-árjegyzék külön kérendő.

Nagy képes árjegyzék ingyen és hármentve.

Katona-ügyekben

ha törvényes jogzimen alapulnak, pl. reklamáció mint családfenntartó, öröklött mezőgazdaság birtokosai kivételes szasadságolások, kivételes nősülési engedélyek, önkéntesi, sorozási, utlevél-, illetőségi és tiszti ügyekben a leglelkismeretesebben jár el, jogtanácsosa utján szerzi be a hozzá való okmányokat.

Katonai ügyvivőség

Budapest, VII., József-körut 22. szám.

Egyetlen nyilvános megbízható katonai iroda. Tessék a címre ügyelni s más című vállalatokkal össze nem téveszteni.

Tiszteljétek

Páduai Szent Antalt!

Terjeszszétek az ő tiszteletet!

Erre való eszközök:

„Páduai Szent Antal Lapja“Legkedveltebb hitbuzgalmi folyóirat.
Megjelenik havonta kétszer 16 oldalon.**Ára egész évre 3 korona 20 fillér.**

Van német és tót nyelven is; ezek havonta csak egyszer jelennek meg, azért

áruk egész évre csak két korona.**Szent Antal képe. (Eredeti arcza.)**Remek krétarajz-könyomás. 63 cm. magas; 50 cm. széles. **Drbja 1 K 60 fill.****Gazdagnak – szegénynek.**

Tanítás az irgalmasságról. Tömeges terjesztésre való füzet. Darabja 12 fillér. Száza 9 korona.

Képes levelező-lapok.Rajta Szent Antal a Kisdeddél. **Drbja 10 fillér; 12 db 1 korona.****Levélzáró pecsétek:****„Páduai Szent Antal oltalma alatt.“**

Darabja 2 fillér. 50 db 80 fillér.

„Szent Antal Toulonban és a szegények kenyere“Irta **Buday Aladár.**

Épületes olvasókönyv 235 oldal. Diszes vászonkötésben 6 képpel ára csak 2 kor.

Megrendelhetők a „Magyar Néplap“ kiadóhivatalában. Mindent bérmentve küldünk! Terjesztőknek magas árkedvezmény!

Jótéteménynek bizonyul minden családban a —

— **Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé** —
használat.

Gondos háziasszonynek és lekedjek tovább az egészséges kávé italt bevezetni.

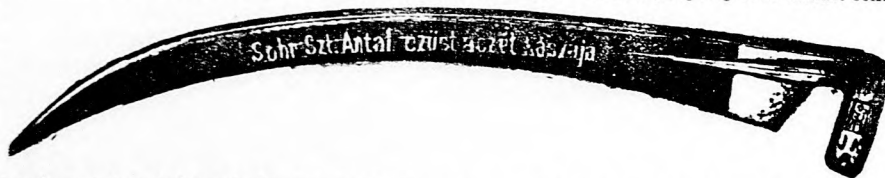
A legajánlatosabb pöttykávét és a legjobb és legkedveltebb pöttyás a babkávét helyébe.

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé csakis az eredeti csomagokban valódi, a melyeken a »Kneipp« védjegy és a Kathreiner név rajta áll.

A Sohr „Szent Antal“ kaszagyár, mely a világ legelső kaszagyára, 100 gyárból egy „Sohr Szent-Antal“ kaszát tud előmutatni. 200 koronát fizet annak, a ki ezen kaszákból 100 darab közül öt rosszat tud előmutatni**Megrendelési czim: SOHR JÓZSEF, Somogy-Szill.**

Hazánkban a kaszakereskedők nagy mérvben üzik a szédelgést és üzérkedést. És miután a **Szent-Antal jegyű** kaszával, melynek jó híre bejárta az egész világot, és a mely a mult évi londoni kiállitáson is **nagy aranyérmét és diszoklevelet** nyert, a szédelgőknek kisse a körmükre koppantottam. Azt óvakodjon a hamis utánzatoktól, mert a **Szent-Antal kasza** csak akkor valódi, ha fokán az ismert védjegy van, tabláján pedig az itti látható felirat.

Az **egyedüli kasza**, mely minden tulajdonosát varakozáson fölül kielégíti. A **Szent-Antal kasza** közkedveltségét főleg szívós, sem nagyon kemény, sem lágy és csodalatra méltó éjének köszönheti. Különösen azért felel meg a közönségnek, mert a **Szent-Antal jegyű kaszának erős orma és nyaka van és igen vékony pengéjé.** Nem kell minduntalan kovacskeze adni, mert egy rendes kaszasember kezéhez van igazítva. Sok gazda a hibás kalapálás által a legjobb kaszát is elrontja, ez a **Szent-Antal kaszánál** nem jöhet elő, mert ez **kikalapálva és kipróbálva** lesz a gazdaközönségnek átadva. A **Szent-Antal kaszával** csupan egyszeri kalapálással több napon át és egyszeri köszörüléssel 150—180 lépésig is lehet könnyen a legkeményebb hegyi fűben kaszálni, **minden darabért jótállást vállalok és a meg nem felelőt egy új kaszáért kicserélem.** De tapasztalatból tudjuk, hogy ezer közül sincs egy rossz.



Védjegy.

A Szent-Antal kasza árai:

65	70	75	80	85	90	95	100 cm. hossza.
—95	1.—	1.05	1.10	1.15	1.20	1.25	1.30 forint.

5 drb megrendelésénél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, 10 drb megrendelésénél a postaköltséget is megfizeti és egy kaszát ingyen küld.

Gyémánt-aczel-borotva 3 évi jótállással 1 irt. 50 kr.

Amergaui kaszakó a legmegfelelőbb a »Szent-Antal« kaszához. 1 db 25 kr. 10 db 2 irt

„**Diadal**“ ezüstacél kalapáló készülék. Üllő és kalapács, párban 85 kr.

Képes főárjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Gyűjtőknek kedvezmény.